

## C. Zakończenie

## ITE MISSA EST

- K. Dominus vobiscum Pan z wami.  
 W. Et cum spiritu tuo I z duchem twoim.  
 K. Ite missa est Idźcie, Msza jest skończona  
 albo Benedicamus albo Błogosławmy  
 Domino Panu.  
 W. Deo gratias Bogu niech będą  
 dzięki.

\*(W Mszach żałobnych):

- K. Requiescant in pace Niech odpoczywają  
 w pokoju  
 W. Amen. Amen.

## BŁOGOSŁAWIENSTWO

(Gdy kapłan błogosławi, przykłąknij, przeżegnał się i mów):

- P. Niechaj nas błogosławi wszechmogący Bóg.  
 † Ojciec i Syn i Duch Święty.  
 W. Amen.

## OSTATNIA EWANGELIA

(stoiśmy)

- P. odczytuje ostatnią Ewangelię świętą...  
 albo pieśń.

## MODLITWA PO MSZY ŚWIĘTEJ

- P. Zbawicielu nasz, ofiara Mszy świętej dobiegła końca. Opuścimy za chwilę to święte miejsce, lecz Ty mieszkasz w naszych sercach. Ty idziesz z nami do domów naszych, do naszych prac i zajęć. Pamiętać będziemy, iż jesteś w nas.  
 W. W Imię † Ojca i Syna i Ducha Świętego.  
 Amen.

## MINISTRANTURA

## przed stopniami ołtarza

Po łacinie:

Kapłan: In nomine †  
 Patris et Filii † et  
 Spiritus † Sancti  
 Amen.

- K. Introibo ad altare Dei.  
 M. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.

- K. Indica... erue me.  
 M. Quia tu es Deus fortitudo mea; quare me repulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?

- K. Emitte... in tabernacula tua.  
 M. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam

K. Confitebor... quare conturbas me?

- M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus.

K. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

Czyta się po polsku:

Kapłan: In nomine †  
 Patris et Filii † et  
 Spiritus † Sancti  
 Amen.

- K. Introibo ad altare Dei.  
 M. Ad Deum, kwi letifikat juventutem meam.

- R. Judika... erue me.  
 M. Kwia tu es Deus fortitudo mea; kware me repulisti et kware tristis incedo, dum affligit me inimikus?

- K. Emitte... in tabernacula tua.  
 M. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, kwi letifikat juventutem meam.

K. Konfitebor... kware konturbas me?

- M. Spera in Deo, kwoniam adhuż konfitebor illi, salutare vultus mei et Deus meus.

K. Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto.

www.missa.pl

- M. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.
- K. Introibo ad altare Dei.
- M. Ad Deum, qui, laetificat juventutem meam.\*
- (Przy Mszy żalobnej opuszcza się od pierwszej do ostatniej gwiazdki).
- K. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
- M. Zegna się z kapłanem mówiąc: Qui fecit coelum et terram.
- K. Confiteor... ad Dominum Deum nostrum.
- M. Ku kapłanowi zwrócony i nieco nachylony mówi:
- M. Misereatur tui omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis perducet te ad vitam aeternam.
- K. Amen.
- (Głęboko nachylony).
- M. Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato
- M. Sicut erat in principio et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.
- K. Introibo ad altare Dei.
- M. Ad Deum, qui, laetificat juventutem meam.\*
- K. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
- M. Zegna się z kapłanem mówiąc: Qui fecit celum et terram.
- K. Confiteor... ad Dominum Deum nostrum.
- M. Mizereatur tui omnipotens Deus et dimissis peccatis tuis, perducet te ad vitam aeternam.
- K. Amen.
- M. Konfiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Mi-

Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis et tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo et opere: mea culpa! mea culpa! mea maxima culpa! (bijąc się trzy razy w piersi).

Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaellem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

- K. Misereatur... ad vitam aeternam.
- M. Amen (podnosi głowę).
- K. Indulgentiam, absolutionem... misericors Dominus.
- M. Zegna się mówiąc: Amen.

Michaeli Archangelo, beato Joanni Baptiste, sanctis Apostolis Petro et Paulo, omnibus sanctis, et tibi Pater, kwia pekkawi nimis kogitacjone, werbo et opere: mea culpa! mea culpa! mea maxima culpa! (bijąc się trzy razy w piersi).

Ideo prekor beatam Mariam semper Wirginem, beatum Michaellem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanktos Apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanktos et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

- K. Mizereatur... ad vitam eternam.
- M. Amen (podnosi głowę).
- K. Indulgencjam, absolucionem... mizerikors Dominus.
- M. Zegna się mówiąc: Amen.

K. Deus tu conversus  
vivificabis nos.

M. (schyla się nieco)  
Et plebs tua lae-  
tabitur in te.

K. Ostende nobis Do-  
mine misericor-  
diam tuam.

M. Et salutare tuum  
da nobis.

K. Domine exaudi  
orationem meam.

M. Et clamor meus ad  
te veniat.

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et cum spiritu tuo.  
(podnosi się z na-  
chylenia).

Teraz kapłan przystępuje do samego ołtarza, a ministrant wstaje i klęka na najniższym stopniu. Następujące wezwania odmawia na przemian z księdzem. Pierwsza i ostatnia odpowiedź ministranta jest: Kyrie elejzon, a druga i trzecia: Christe elejzon.

K. Kyrie eleison.

M. Kyrie eleison.

K. Kyrie eleison.

M. Christe eleison.

K. Christe eleison.

M. Christe eleison.

K. Kyrie eleison.

K. Deus tu konver-  
sus vivifikabis  
nos.

M. (schyla się nieco)  
Et plebs tua lae-  
tabitur in te.

K. Ostende nobis Do-  
mine miseri-  
cordiam tuam.

M. Et salutare tuum  
da nobis.

K. Domine eksaudi  
oracjonem meam.

M. Et kłamor meus  
ad te weniāt.

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et kum spiritu tuo  
(podnosi się z na-  
chylenia).

K. Kyrie elejzon.

M. Kyrie elejzon.

K. Kyrie elejzon.

M. Christe elejzon.

K. Christe elejzon.

M. Christe elejzon.

K. Kyrie elejzon.

M. Kyrie eleison.

K. Kyrie eleison.

Następnie kapłan śpiewa lub odmawia Gloria in excelsis Deo etc., a później obróciwszy się do ludu, mówi:

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et cum spiritu tuo.

K. Per omnia saecula  
saeculorum.

M. Amen.

Potem gdy kapłan po przeczytanej epi-  
stole da znak ręką od-  
powiada się:

Deo gratias.

Teraz ministranci mają wstać i ten, który służy do mszału, powinien (gdy kapłan odejdzie na środek ołtarza) mszał z podstawką lub poduszką przenieść na drugą stronę, chyba żeby i na drugiej stronie poduszka była.

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et cum spiritu tuo.

K. Sequentia Sancti  
Evangelii etc.

M. Gloria Tibi Do-  
mine,

Po ewangelii, kiedy kapłan całuje mszał, mówi ministrant:

Laus tibi Christe.

Teraz, czy kapłan odmawia Credo czy nie, klę-  
knie, a potem:

M. Kyrie elejzon.

K. Kyrie elejzon.

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et kum spiritu tuo.

K. Per omnia secula  
sekulorum.

M. Amen.

Potem gdy kapłan po przeczytanej epi-  
stole da znak ręką,  
odpowiada się:

Deo gracias.

K. Dominus vobis-  
cum.

M. Et kum spiritu tuo.

K. Sekwencja Sankti  
Evangelii etc.

M. Gloria Tibi Do-  
mine.

Laus tibi Christe.

[www.missa.pl](http://www.missa.pl)



K. Dominus vobiscum. K. Dominus vobiscum.  
M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.

Gdy kapłan podnosi patenę z Hostią, wtedy ten, co do ampułek służy, krótko i lekko zadzwoni 3 razy i zaraz wstawszy poda kapłanowi najpierw ampułkę z winem, a potem z wodą: na końcu poleje końce palców kapłana wodą nad tacką i poda ręczniczek do wytarcia rąk, potem go położy nie na ołtarzu, ale na boku.

K. Orate fratres. K. Orate fratres.  
M. Suscipiat Dominus sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam Nominis Sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae Sanctae sanctae.

#### Prefacja

K. Per omnia saecula saeculorum. K. Per omnia saecula saeculorum.  
M. Amen. M. Amen.  
K. Dominus vobiscum. K. Dominus vobiscum.  
M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.  
K. Sursum corda. K. Sursum corda.  
M. Habemus ad Dominum. M. Habemus ad Dominum.  
K. Gratias agamus Domino Deo nostro. K. Gratias agamus Domino Deo nostro.  
M. Dignum et justum est. M. Dignum et justum est.

Gdy kapłan mówi Sanctus, ministrant dzwoni dziewięć razy (trzy razy po trzykroć).

#### Podniesienie.

Gdy kapłan po kilku modlitwach Hostię weźmie w lewą rękę a prawą ręką krzyż nad nią czyni, wtedy trzeba trzy razy zadzwonić.

Gdy kapłan przykłęka, także trzy razy zadzwonić, gdy podnosi Hostię Najświętszą do góry, trzy razy, ale powoli zadzwonić; gdy znowu przykłęka, trzy razy się dzwoni.

To samo czyni przy podniesieniu kielicha.

#### Przed Pater noster.

Gdy kapłan Przenajśw. Hostię krzyż nad kielichem czyni, ministrant dzwoni jak na Sanctus.

K. Per omnia saecula saeculorum. K. Per omnia saecula saeculorum.  
M. Amen. M. Amen.  
K. Et ne nos inducas in tentationem. K. Et ne nos inducas in tentationem.  
M. Sed libera nos a malo. M. Sed libera nos a malo.

Po chwili cichej modlitwy i złamaniu Hostii.

K. Per omnia saecula saeculorum. K. Per omnia saecula saeculorum.  
M. Amen. M. Amen.  
K. Pax Domini sit semper vobiscum. K. Pax Domini sit semper vobiscum.  
M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.

#### Komunia:

Gdy kapłan, trzymając w ręce Hostię, bije się trzy razy w piersi, ministrant trzy razy dzwoni, a po spożyciu Najśw. Hostii, bierze ampułki i nalewa najpierw nieco wina i trochę wody na palce kapłana, trzymane nad kielichem, a wszystko czyni powoli, żeby nie oblać kielicha. Jeżeli są ludzie do Komunii św., wtedy nie trzeba...

podawać ampułki z winem, lecz świecę zapalwszy, zmówić **Confiteor** (jak na str. 152) i przy każdym powtarzaniu przez księdza: **Domine non sum dignus** — raz zadzwonić.

Po Komunii św. mszał przenosi się na prawą stronę.

K. Dominus vobiscum. K. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.

K. Per omnia saecula saeculorum. K. Per omnia secula seculorum.

M. Amen. M. Amen.

K. Dominus vobiscum. K. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.

K. Ite Missa est albo Benedicamus Domino.

M. Deo gratias. M. Deo gratias

(Przez cały tydzień Wielkiejnocy: Deo gratias, Alleluja, Alleluja).

Przy Mszy żałobnej mówi się:

K. Requiescant in pace. K. Rekwieskant in pace.

M. Amen. M. Amen.

Jeżeli kapłan zostawi mszał otwarty, ministrant ma go wziąć bez podstawki, uklęknąć z nim na środku przed ołtarzem i gdy kapłan błogosławi lud mówiąc:

K. Benedicat vos omnipotens Deus, K. Benedikat vos omnipotens Deus...

Pater et Filius et Spiritus Sanctus, przeżegnać się, odpowiedzieć: **Amen**, i zaraz przenieść mszał

na lewą stronę ołtarza, otworzyć go tam, gdzie był otwarty i trzymać go, póki kapłan Ewangelii nie przeczyta.

Przed czytaniem ostatniej Ewangelii:

K. Dominus vobiscum. K. Dominus vobiscum.

M. Et cum spiritu tuo. M. Et cum spiritu tuo.

K. Initium Sancti Evangelii etc. K. Inicjum Sakti Ewangellii itd.

M. Gloria tibi Domine. M. Gloria tibi Domine.

Przy końcu Ewangelii

M. Deo gratias. M. Deo gratias.

Po Mszy św. odmówić z kapłanem 3 Zdrowaś Maryjo, a gdy kapłan powie: **Módl się za nami święta Boża Rodzicielko** — ministrant odpowiada:

**Abyśmy się stali godnymi obłctnic Pana Chrystusowych.**

Kiedy kapłan po pierwszej modlitwie mówi: **Przez Chrystusa Pana naszego**, ministrant odpowiada: **Amen**.

Tak samo ministrant po ostatnich słowach modlitwy: **...do piekła strąć** odpowiada: **Amen**.

Gdy kapłan powie wezwanie do Najśw. Serca Jezusa — ministrant odpowiada: **Zmiłuj się nad nami**.

Po skończonej Mszy św.

Ministrant ma wziąć biret do prawej ręki i mszał na lewe ramię, zejść na dół przed stopnie ołtarza i tak biret trzymać, aby kapłan zeszedłszy na dół mógł go wziąć do rąk. Potem, uczyniwszy należyty pokłon, lub jeśli na ołtarzu jest Najśw. Sakrament, uklęknąwszy i powstawszy, iść przed kapłanem powolnym krokiem do zakrystii. Tam na boku stanąć i kapłanowi się uklonić, a potem pomóc mu przy rozbieraniu się.